

עושין פסין פרק שני עירובין

כא.

עין משפט נר מצוה

פ"א א מ"י פ"י מהל' שבת הל' ג'
פ"ב ב ג ד מ"י פ"י מהל' והלכה ג'
פ"ד ה מ"י פ"י מהל' שבת הלכה ג' סמג'
לפון סה עושי' ע"מ ס"י שם ספרי ו' ונסעף ז'
בגה"ש:

רבינו חננאל

מטפס ויורד ושותה מטפס ועולה. פי' מטפס מסתוך מלשון שממית בימים תחפט, והיא בהיכלי מלך. ואם הבורות רחבים שאין יכולין לטפס ולירד אפילו לאדם נמי. פי' אם היו הבורות רחבות שאין אדם יכול לטפס ולירד מותר למלות גם לאדם. ולא ימלא אדם ויתן לפני בהמתו אבל במלוא הוא ושופך והוא שותה מאילת. ואקשינן איכ מה הוועילו ראשה ורובה של פרה. ואקשינן אבי של פרה. ואקשינן אבי בהיבוס העומד ברשות הדיבוס. איני הוא אמרין מטפס ויורד ושותה לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד. ואי לבהמה מים חיים למה לי. ושני דילמא בעינן כעין מידי דחוי לאדם. איכא דאמרי אמר רב רימיה בר אבא אמר רב אין בורגין. ולא פסי ביראות לא בבבל ולא בבואה לארץ. פי' בורגין כעין שובכין עשוין שדות לאצנון. בהן תבואה. ובמקום שצמיח בידקי דמאי דומינן דיסקי ושטפו להן לא עבדי. וכן איסי' חיישון משום גבוי לא שבקי פריי בבורגין. הילכך בבבל דשכיחי בידקי דמאי ונבחוזה לארץ דשכיחי גבוי לא עבדי בורגין. פסי ביראות נמי בבבל שכיחי מיה בכל מקום ולא צריכי להשתקט ממי הבאות. וכוונתו לארץ נמי לא שכיחי משכיחי ולא צריכי רביי למיחי לפריקא. במקום עולי רגלים. א"ל רב חסדא דמרי בריה דרב הונא אמרי דקא אתיתו בשבת מבי כוש לבי כנישתא דדינא ג' פסי אמאי שמכתי אבורגין, והא אמר אבוה דרפי' אין בורגין בבבל כלומר אין תורת בורגין בבבל. נפק אחוי ליה הנהו מיתוהא. פי' כגון כפרים מתוהא. פי' כגון כפרים שפומיין לו בהו תפוך ע' אמה ושנים. וכאלו הללו התלת פריי חדא מדינה היא. (כיון) [בגון] דלית ביניהו [ורחוקה] יתר [רחק] משבעים אמה ושריי כרונן וכן שלשה כפרים המשולשים אם יש בין שנים החיצונים קמי' אמה ושליש אמה עשה האמצעי את שלשתן להיות אחת. מתי לכל כפלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד. א' דוד ולא פירשו. וכן איוב, וכן יחזקאל, עד שבא זכריה בן עדי ופירשו. ויאמר אלי מה אתה רואה א"ל מה אתה רואה ואתה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשרה באמה. פי' כפול כדמחורגמינן רבוע יהיה כפול מרבע היא עף. כי פשטת לה כמה היא עשרים בעשרים. והיא כתובה פנים ואחור. כי קלפת לה, ומשוית ליה לאחור בהדי פנים, כמה היא ארבעין בעשרין. ומתיב שמים בורת (תימן) [בכין]. נמצא העולם כולו זרת על זרת [שהן] ארבעין אמה בעשרין משתבח (בכרייתא) [בתכרייתא] ת"ת אמה. וכל אמתה אית בה ד' וזרת ב' וזרת אורך ו' וזרת רוחב, נמצא ארך המגילה שלשת אלפים ומאתים וזרת ברוחבם זרת. וזו היא שיעור התורה. נמצא שיעור העולם זרת. והוא משלשת אלפים ומאתים וזרת חלקים בתורה. הודו (הוא) תאנים (טובים) [טובות] מאד אילו צדיקים גמורים

מ"י דחוי לאדם בעינן. ואזכרין את הגמול לנעיל היינו נמי צמדי דחוי לאדם אי נמי איירי בזה"י ולא בין הפסין אי נמי הואיל ותחילת התיקון הוי צמדי דחוי לאדם שרי בכל עינין לצורך בהמה ואת' אמאי בעינן מיד דחוי לאדם כיון דלא שרי אלא לצורך בהמה וי"ל שאם דלה לצורך בהמה ונשמירו שם שרי לאדם והא דאמרין צמקון ואם היו רחבים לאדם נמי שרי היינו לדלות לכתמילה לצורך אדם אי נמי הא דאמרין לא הותרו אלא לצורך בהמה היינו תחילת התיקון אבל בשכר נתקן לצורך בהמה שרי אף לצורך אדם לכתמילה לדלות ואם היו רחבים שרי לתקן אפי' לצורך אדם ואתי שפיר הא דאמר לעיל חזר שראשה נכנס לצנין הפסין ומותר לטלטל ממנה לזנין הפסין ומזין הפסין לתוכה היינו השתא אפי' לצורך אדם:

מה הוועילו ראשה ורובה של פרה. וא"ת הוועילו דננקיט מנה ונקיט לה דאמר לעיל דשרי וצרימת איירי דלא נקיט לה כדמוכח לעיל וי"ל דרב עקן משמע ליה לא ימלא אפילו דננקיט מנה ונקיט לה נמי צמדי דחוי לאדם נמי ונקיט מנה ונקיט לה לא צעין ראשה ורובה: משמע דכפרים קטנים מקרו ממוותא דהואיל ולא היו דועים מכלל דקטנים היו וצפרק קמח דגטין (ד' ז' קרי לעימות גדולות ממוותא דקא אמרי' ממוותא דארכא דישאלן קא חשיב גבי קינה ודימנה ועדמה ומתוך כך נראה דאין להקפיד מה שכותבין בגט מתא פלוני זין עיר גדולה זין עיר קטנה ומיהו צקוונרס פי' כחן ממוותא עיירות חריבות ולפי זה אין ראיה דשמה גדולות היו ולפי שנחזר לנו היא ידועות:

אחד משלשת אלפים ומאתים בתורה. צלוק (ז') אז לרית וספרת יסד רבי אליעזר הקליר אלפים וארבע מאות בעולם מאריכה וזהו לפי עשושה זרת שליש אמה כמו שיער והורת מותמת עד שנים צטי וארבעה אצבעות הוא הטפח והסטי ולפי חשזון דשמעתא הוי זרת חזי אמה וכל אמה כשתחלקנה לשתי עשרה זי צה ארבע היתו לו אך עימה זי לפי חשזונו היה לו לחלק אמה לתשעה חלקים ואז יהיה זרת על זרת ואז יעלה לשבעת אלפים ומאתים והוא עושה העולם זרת על אמה וזה מנין לו (ט') וגם סוכר דוכל שגליש עפר הארך היינו שליש אמה והוא עצמו יסד גיה וכל עפרה צנדה הכילו משמע דלכצע שליש היינו אלצע הקרוי אמה קרי ליה לדה ורלה לפרש וכל שליש צלצע שליש וצמסת יומא (ד' ט'): קרי לדה אלצע שאכל הכולל וצנדה היינו לרה דלל של אגודל ':

מפני

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

מטפס. אוחז צידיו ורגליו כותלים וכנס ויזאל. מטפס קרפ"י בלע"ו: מידי דחוי לאדם. כיון דמיס להו מחילה בעינן מיס חשונין: אם היו רחבים ואינו יכול לטפס מותר לו למלות ולשמות: ויתן לפני בהמה. הוא עצמו אינו מותר לאחוז הכלי לפנייה: מה הוועילו. בזמניה. הרי הוועילו למלות מן הצד שזהו שותה הימיד: אין בורגין צבצל. דאמר כליד מעברין (לקמן ד' נה): אם היו בורגין חוץ לעיר צמוך ע' אמה ושירים מתעברין עמה ומודדין תמוס העיר משס ולהלן ומה הן בורגין סוכות עושיין שומרי העיר ואינו דבר קצוב וקאמר ר' ירמיה דהן בורגין אין צבצל כלוי ואין מתעברין ע"ה העיר דצבצל ארכא צדיק דמיא ושטפי להו הלכך לא חשיבי מידי: בחולה לארץ. צשאר אלנות לצד מצבצל: דלא שכיחי מטיבא. להיות תלמידים הולכים מעיר לעיר ללמוד תורה ופסי ביראות לא הותרו אלא לעולי רגלים ולכיוצא בהן שולחין לדבר מנה: דשכיחי גנבי דגנבי להו ולכך לא חשיבי להיות צמים: דשכיחי מיה. ולא הותרו פסי ביראות אלא למקום שצריכין מי גשמים לכנסן ולשמות מהן דאיכא דוחק: אמרי דקאסיפו מברנש צני נישא דדינאל שמעתי שאומרי עליכס שאחסן באין מברנש צני כנישתא דדינאל צבת. מקום היה צבצל שס היה מתפלל דינאל דמתיב * וכיון פמיתן ליה צעילייתיה: אמאי קא פמנישו אבורגין. יש בורגין משבעים אמה לשבעים אמה: מסוּפא. עיירות חריבות ונשאר שם מחילות מן הצמים ואמרי' המס צ"כ כליד מעברין (טס נה): נפש שלא נפרעה דהיינו מצבת קצר מתעברת עם העיר ולא וע"פ שאינה צית ממש: צבעים אמה ושירים. שני שליש אמה דהוא שיעור צית סאתים כחצר המשכן כדאמרי' לקמן (ד' טו). נותנין קרפף לעיר דכל צבעים אמה ושירים סמוך לעיר הוי עיר: לכל סגלה ראיתי קין. דסוף * כל דבר יש קץ למנוח סופו אבל מצותך רחבה מאד ואין קץ לתכלה שלה: לא פירשו. איזהו קץ שיערה: ויהי פירות אוסה לפני. מגילת מורה צעל פה הרחאו: וכן הוא אומר. דקיניס לשון פורענות הוא: והנה לשון שמחה: עשים צלמה. אמה: של הקדוש צרוך הוא: ורחבה עשר. כשהיה עפה היינו כפולה: כי פשטת. לכפילתה הויה עשרים צעירים: כי קלפת לה. דמתים קליפה זו צראש חזרתה שיהא כל כתיבה מלך אחד: הויה לה ארבעין. אורך צרוח כ': ושמים צורם סין. מדת עולם * חזי אמה על חזי אמה לא חשזו כמה חזי אמה על חזי אמה ש צמנילה ומתנא שלשת אלפים ומאתים כליד עשה מעשרים אמה רוחב רצועות של רוחב חזי אמה הרי כאן ארבעים רצועות וכל אחת ארבעים אמה לארובה של מגילה הרי אלף עש מאות אמה אורך שהן שלשת אלפים ומאתים זרתות: דודאי פאניס. סירות נחשת מללות תאנים: מועדים. מוכנים: הככורות

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

מטפס ועולה ומתפס ויורד ואמר רב (ב) יצחק אמר רב יהודה אמר רב שמואל * לא הותרו פסי ביראות אלא לבאר מים חיים בלבד ואי לבהמה מיה לי חיים מה לי מכוונסין בעינין מידי דחוי לאדם גופא לא הותרו פסי ביראות אלא לבהמה בלבד אבל אדם מטפס ועולה מטפס ויורד * ואם היו רחבים אפילו לאדם נמי ב * ולא ימלא אדם מים ויתן לפני בהמתו אבל ממלא הוא ושופך לפני בהמה ושותה מאיליה מתקין לה רב ענן אם כן מה הוועילו פסי ביראות מה הוועילו למלות של פרה * אמר אביי הכא במאי עסקינן * באיבוס העומד ברה"ר גבוה עשרה ורוחב ארבעה וראשו נכנס לבין הפסין וכו' אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין בבבל ולא פסי ביראות בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי פסי ביראות בחו"ל לא דלא שכיחי מתיבתא אבל איפכא עבדינן א"ר אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב אין בורגין ופסי ביראות לא בבבל ולא בחו"ל בורגין בבבל לא דשכיחי בידקי בחו"ל נמי לא דשכיחי גנבי פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיה בחוץ לארץ נמו לא דלא שכיחי מתיבתא א"ל רב חסדא למרי בריה דרב הונא בריה דרב ירמיה בר אבא אמרי אתיתו מברנש לבי כנישתא דדינאל דהוה תלתא פרסי בשבתא אמאי שמכיתו אבורגין הוא אמר אבוה דאבוה * משמיה דרב אין בורגין בבבל * נפק ואחוי ליה הנהו מיתוהא דמבלען שבבעים אמה ושיריים: אמר רב חסדא דריש מרי בר מר מאי דכתיב * לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד דבר זה אמרו דוד ולא פירשו אמרו איוב ולא פירשו אמרו יחזקאל ולא פירשו עד שבא זכריה בן עדי ופירשו אמרו דוד ולא פירשו דכתיב לכל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד אמרו איוב ולא פירשו דכתיב * ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים אמרו יחזקאל ולא פירשו אמרו רבי * ופירש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה והי קינים זו פורענותן של צדיקים בעולם הזה וכן הוא אומר * קינה היא וקוננה והנה זו מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא וכה"א * עלי הגיון בכגור והי זו היא פורענותן של רשעים לעתיד לבא וכן הוא אומר * הנה על הנה תבא עד שבא זכריה בן עדי ופירשו דכתיב * ויאמר אלי מה אתה רואה ויאמר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכי פשמת לה הויה לה עשרין בעשרין וכתוב היא כתובה פנים ואחור וכי קלפת לה כמה הויה לה ארבעין בעשרין וכתוב * מי מדד בשעלו מים העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים מרי בר מר מאי דכתיב * והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה' הודו (ה) אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות

תורה אור השלם

1. לבל תכלה ראיתי קין רחבה מצותך מאד: תחילת קוט צו יחזקאל ב' י
2. ארבה מארץ מדה ורחבה מני ים: יחזקאל ב' י
3. ויפרש אותה לפני והיא כרובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה יהויה: יחזקאל ב' י
4. קינה היא וקוננה בנות הבורות קוננה אותה על מצרים ועל קל המונה תקוננה אותה נאם אדני אלהים: יחזקאל טו ט
5. עלי עשור ועלי קבל עלי הגיון בכגור: תהלים עב ד
6. הנה על הנה תבוא ושמעה אל שמועה תהיה ובקשו חוין מקביא ואתה תאבד מבין ועצה מקננים: יחזקאל טו ט
7. ויאמר אלי מה אתה ראה ואמר אני ראה מגלה עפה ארבה עשרים באמה ורחבה עשר באמה: זכריה ה ב
8. מי מדד בשעלו מים ושמים צרוח סין וקל בשלש עשר הארץ ושלל כפלים הרים יבצעות במאונן: שיעהו מ' ב
9. הרגני ? והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ? אחרי הגלות ונבוכדנצר מלך בבל את ויגדה בן יהוקים מלך יהודה ואת שרי יהודה ואת התיש ואת חמסר מירושלם ויבאם קבל: הודו אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות והודו אחד תאנים רעות מאד אשר לא תאבלנה מרע: ירמיהו כד א-ב

הגהות הב"ח

(א) ג' מטפס ויורד איני והא אמר רב יוסף אמר ר' יהודה אמר שמואל. כי על ראש דף כ"ג: (ב) תוס' ד"ה אדם וכו' חס מנין לו ואם סוכר דוכל צלצע עפר הארץ. שליש היינו אמה דהוא עצמו וכו' משמע דלצע שליש דהיינו:

גליון הש"ס

גמ' א"ר יהודה אמר שמואל לא הותרו פסי ביראות. עיין שנת דף כ"ג ע"כ מוס' ד"ה א"ל ר"ש ד"ה ושמים. חצי אמה על חצי אמה. עיין לעיל דף ע"א בש"ס ד"ה אלו הקנות:

לעזי רש"י

קריש"ר [ונפ"י]. לחול.

רבוע יהיה כפול מרבע היא עף. כי פשטת לה כמה היא עשרים בעשרים. והיא כתובה פנים ואחור. כי קלפת לה, ומשוית ליה לאחור בהדי פנים, כמה היא ארבעין בעשרין. ומתיב שמים בורת (תימן) [בכין]. נמצא העולם כולו זרת על זרת [שהן] ארבעין אמה בעשרין משתבח (בכרייתא) [בתכרייתא] ת"ת אמה. וכל אמתה אית בה ד' וזרת ב' וזרת אורך ו' וזרת רוחב, נמצא ארך המגילה שלשת אלפים ומאתים וזרת ברוחבם זרת. וזו היא שיעור התורה. נמצא שיעור העולם זרת. והוא משלשת אלפים ומאתים וזרת חלקים בתורה. הודו (הוא) תאנים (טובים) [טובות] מאד אילו צדיקים גמורים